

Done

Інформаційний дайджест партнера

Зміст

01

Фінансові/податкові новини:

- 01 Національний Банк України розширює перелік підстав для завершення валютного нагляду за експортними операціями
- 02 Штрафи за корупційні натяки та «благодійні» правки у декларації з прибутку

02

Інформативно-аналітичні матеріали:

- 01 Державна митна служба України відкрила API-доступ до митних декларацій
- 02 Перше підприємство отримало авторизацію на провадження митної брокерської діяльності
- 03 В Україні планують скасувати ПДВ і мита на низку товарів
- 04 Змінилися порядки проведення й оформлення митних перевірок
- 05 Україна на шляху до Митного союзу ЄС: Держмитслужба поділилась основними досягненнями та окреслила амбітні цілі

Зміст

03

Новели законодавства:

- 01 Міністерство фінансів України пропонує нові правила для митних брокерів і складів відповідно до змін у Митному Кодексі України
- 02 Верховна Рада не підтримала «олійні правки» щодо експорту сої та ріпаку
- 03 Набуло чинності рішення щодо перехідного періоду для оновлених правил походження товарів у межах Конвенції ПЄМ
- 04 Відновлення строків позовної давності

04

Новини для бізнесу:

- 01 ЄС скасувала усі дозвільні процедури щодо низки української агропродукції
- 02 Угоду про автомобільні перевезення між ЄС та Україною продовжили з оновленими умовами
- 03 Порт Чорноморськ шукає порятунку від залізничних тарифів у приватній тязі
- 04 Ставки фрахту танкерів злетіли після загострення між Ізраїлем та Іраном
- 05 Адміністрація Морських Портів України розпочала ремонт причалів у порту Рені

01

Фінансові/податкові новини

01 Національний Банк України розширює перелік підстав для завершення валютного нагляду за експортними операціями

Національний банк України розширив перелік підстав для завершення банками валютного нагляду за операціями українських компаній з експорту товарів. З 31 травня 2025 року банки мають змогу завершити такий валютний нагляд на підставі надходження на рахунок компанії в банку коштів:

- від банку-гаранта (нерезидента) за гарантією, що надавалася на виконання зобов'язань зі сплати коштів за операцією з експорту товару
- від банку-гаранта (резидента) за гарантією, що надавалася на виконання зобов'язань зі сплати коштів за операцією з експорту товару, за умови попереднього отримання банком-гарантом (резидентом) коштів в іноземній валюті від банку-контргаранта (нерезидента) проти вимоги за такою контргарантією

Зміни унормовують правове поле для завершення банками валютного нагляду за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за експортними операціями, що передбачають надання іноземними банками гарантій / контргарантій.

Це сприятиме ширшому використанню українськими компаніями-експортерами таких міжнародних банківських інструментів, як гарантії та контргарантії для забезпечення отримання коштів. Останнє сприятиме зменшенню обсягів ненадходження валютного виторгу в Україну в разі невиконання нерезидентами-контрагентами зобов'язань за експортними договорами.

Зазначені оновлення внесені [постановою Правління Національного банку України від 30 травня 2025 року №59 «Про внесення зміни до Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів»](#) та набрали чинності з 31 травня 2025 року.

02 Штрафи за корупційні натяки та «благодійні» правки у декларації з прибутку

З 13 червня 2025 року діє оновлена форма податкової декларації з податку на прибуток підприємств. Зміни затверджені наказом Мінфіну [від 24.04.2025 №215](#) і є продовженням антикорупційних ініціатив, запроваджених Законом України [від 04.12.2024 №4112-IX](#). Вперше у звітності з'явилися пункти, присвячені фінансовим операціям, пов'язаним із неправомірною вигодою — навіть коли йдеться про іноземних посадовців. Нові рядки відображають збільшення зобов'язань і штрафів, а також фіксують особливі позначки щодо виявлення потенційно корупційних транзакцій.

Ці зміни покликані посилити податковий контроль над міжнародними операціями, що можуть містити високі ризики зловживань. Оновлену форму доведеться використовувати вже зі звіту за 9 місяців 2025 року, хоча точну дату подання ще має підтвердити ДПС.

Паралельно Мінфін запланував ще одне оновлення декларації. Наразі оприлюднено [проект наказу](#), що адаптує форму до Закону України [від 25.02.2025 №4254-IX](#), який стимулює благодійність у воєнний час.

Зокрема, передбачено, що до кінця року, в якому буде скасовано воєнний стан, підприємства можуть без коригування фінрезультату передавати до 8% прибутку за попередній рік на підтримку неприбуткових організацій – якщо щонайменше половина цієї суми пішла саме на благодійність. З цією метою декларацію доповнять новим додатком БД. У ньому детально розраховуватимуть допустимі межі безоплатної допомоги, об'єкт і базу оподаткування, а також різниці, які слід враховувати для визначення кінцевого податкового зобов'язання. Це має допомогти підприємствам правильно заповнювати декларацію, уникати помилок і потенційних спорів із податковими органами.

Проте, попри зусилля з систематизації благодійних операцій та антикорупційних коригувань, на практиці нова форма може спричинити плутанину через часті зміни, одночасну дію кількох редакцій декларації, відсутність роз'яснень і ризики подвійного трактування.

02

Інформативно-аналітичні матеріали

01 Державна митна служба України відкрила API-доступ до митних декларацій

Державна митна служба України запускає новий цифровий сервіс для бізнесу — автоматизований доступ до власних митних декларацій через API.

Відтепер підприємства можуть інтегрувати власні інформаційні системи з «Єдиним вікном для міжнародної торгівлі» та отримувати актуальні дані про свої декларації автоматично — без листів, дзвінків чи очікувань. Інформація надається за поточний та три попередніх роки відповідно до [ст. 452 Митного кодексу України](#).

Це не просто технологічне оновлення — це нова якість взаємодії між державою та бізнесом.

- Бізнес отримує зручний інструмент для контролю власної зовнішньоекономічної діяльності
- Зменшується час на обробку даних і підготовку звітності
- Відкриваються нові можливості для автоматизації внутрішніх процесів

API став доступним завдяки модернізації серверної інфраструктури Держмитслужби та тісній співпраці з підприємницьким середовищем. Сервіс розроблено з урахуванням реальних потреб бізнесу, у форматах, зручних для розробників корпоративних IT-систем.

Технічні умови реалізації описані у [наказі Держмитслужби від 05.06.2025 №500](#).

02 Перше підприємство отримало авторизацію на провадження митної брокерської діяльності

З 19 квітня 2025 року Держмитслужбою розпочато нову процедуру авторизації на провадження митної брокерської діяльності відповідно до вимог Митного кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 №1092 (зі змінами, внесеними постановою від 15.04.2025 №454). 27 травня 2025 року, Держмитслужба надала першу таку авторизацію. Як і очікувалося, її отримало підприємство, яке має досвід проходження оцінки відповідності й чинну авторизацію (АЕО-С). Наразі до Держмитслужби надійшло 93 заяви про надання авторизації, з яких щодо 41 заяви за результатами попереднього розгляду прийняті рішення про відмову в розгляді.

03 В Україні планують скасувати ПДВ і мита на низку товарів

Комітет Верховної Ради України з фінансів, податкової та митної політики рекомендував ухвалити за основу та в цілому два законопроекти, що вносять зміни до Митного та Податкового кодексів. Йдеться про два законопроекти, а саме:

- Законопроект N13305 про внесення змін до Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом товарів, які ввозяться на митну територію України для потреб безпеки й оборони, та усунення технічних неузгодженостей
- Законопроект N13306 про внесення змін до підрозділу 2 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України товарів для безпеки та оборони.

Ці законодавчі ініціативи передбачають звільнення від оподаткування митними платежами оптоволокна для виробництва дронів, що дасть змогу забезпечити сприятливі умови для розроблення та виробництва безпілотних систем, які використовують оптичний кабель для керування й передавання відеосигналу, необхідних для оборони України.

04 Змінилися порядки проведення й оформлення митних перевірок

Міністерство Фінансів України внесло зміни до порядків проведення митними органами зустрічних звірок під час здійснення документальних виїзних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи та оформлення результатів документальних перевірок.

Так, Мінфін наказом [від 05.05.2025 №230](#) (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii 20.05.2025 za №765/44171) вніс зміни у:

- Порядок проведення митними органами зустрічних звірок під час здійснення документальних виїзних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, затверджений наказом Мінфіну [від 25.11.2015 №1088](#)
- Порядок оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, затверджений наказом Мінфіну [від 10.12.2021 №658](#).

Цей наказ врегульовує питання:

- встановлення порядку оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, включаючи форми актів, що складаються посадовими особами митних органів у разі невиконання обов'язків керівником підприємства, що перевірялося, або уповноваженою ним особою та у разі відсутності підприємства за місцеперебуванням
- умов допуску посадових осіб митних органів до проведення документальних перевірок та зустрічних звірок під час проведення документальних виїзних перевірок та підстав для початку їх проведення
- визначення строків для направлення актів (довідок) документальних перевірок платникам податків, направлення заперечень до них, їх розгляд тощо

05 Україна на шляху до Митного союзу ЄС: Держмитслужба поділилась основними досягненнями та окреслила амбітні цілі

10 червня 2025 року в Одесі відбувся «Ukrainian Transport Forum 2025: Держава. Транспорт. Інфраструктура» — платформа для стратегічного діалогу між державними структурами, бізнесом та ключовими гравцями транспортно-логістичної галузі.

Захід зібрав понад 200 учасників — урядовців, портових операторів, міжнародних експедиторів та інвесторів. Одна з головних цілей України сьогодні — інтеграція до Європейського Союзу.

Результати цієї роботи вже визнані на європейському рівні: у 2023 році Розділ 29 «Митний союз» отримав одну з п'яти найвищих оцінок Єврокомісії, а у 2024 — одну з двох найкращих оцінок серед інших сфер в Україні та найвищу оцінку серед усіх країн-кандидатів на вступ до ЄС.

Значущим кроком до зближення з європейським митним простором стало набрання чинності 19 квітня 2025 року пакетом законодавчих змін, які адаптують українське митне законодавство до норм ЄС. Йдеться, зокрема, про нові підходи до митного посередництва, авторизації процедур та спрощень.

Паралельно триває підготовка нової редакції Митного кодексу України, яка базуватиметься на положеннях Митного кодексу ЄС. До розробки залучено 15 робочих груп. Цифрова трансформація — ще один пріоритет. У тестовому режимі вже функціонує нова автоматизована система митного оформлення АСМО “Центр”, що охоплює автомобільні пункти пропуску та оформлення поштових відправлень. Також ведеться робота над функціональним модулем «Журнал пункту пропуску» для морського сполучення та низкою інших ІТ-рішень, сумісних із європейськими стандартами.

03

Новели законодавства

01 Міністерство фінансів України пропонує нові правила для митних брокерів і складів відповідно до змін у Митному Кодексі України

06 червня 2025 року Міністерство фінансів України оприлюднило [проєкт свого наказу](#) «Про особливості реалізації пункту 941 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства фінансів України».

Розроблено його з метою приведення нормативно-правових актів Мінфіну у відповідність до норм Митного кодексу України, у редакції [Закону України від 22.08.2024 №3926-IX](#).

02 Верховна Рада не підтримала «олійні правки» щодо експорту сої та ріпаку

Верховна Рада України не підтримала олігархічну правку №40 до законопроекту №13134, яка мала на меті обмежити експорт (впровадження 10% експортних мит) сої та ріпаку, штучно посилити монополії на ринку переробки та виштовхнути малий і середній агробізнес з виробничого процесу. Зокрема у Всеукраїнській Аграрній Раді наголосили, що правка була непрозорою, суперечила принципам вільної конкуренції та міжнародним зобов'язанням України в межах Зони вільної торгівлі з ЄС.

03 Набуло чинності рішення щодо перехідного періоду для оновлених правил походження товарів у межах Конвенції ПЄМ

23 травня 2025 року набув чинності Закон України № 4414-IX від 01.05.2025 щодо ратифікації Рішення № 2/2024 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження.

З 01 січня 2025 року Україна офіційно приєдналася до оновленої Конвенції ПЄМ. Вона відкриває нові можливості для українських експортерів, зокрема безмитний доступ до ринку Європейського Союзу та участь у міжнародному ланцюгу перероблювання товарів підприємствами ЄС.

Згідно з Рішенням № 2/2024, запроваджено річний перехідний період — до 01 січня 2026 року. Протягом цього часу допускається використання сертифікатів EUR.1 та декларацій про походження, виданих до 1 січня 2025 року за попередньою редакцією правил. Для українського бізнесу це рішення створює необхідний часовий ресурс для поступової адаптації до нових правил, дозволяючи впевнено та безперешкодно експортувати товари за оновленими вимогами.

04 Відновлення строків позовної давності

02 червня 2025 року Президент України підписав закон [від 14.05.2025 № 4434-IX](#) про відновлення строків позовної давності, зупинених на час воєнного стану, починаючи з 2022 року. Нові положення наберуть чинності через три місяці після офіційного опублікування закону, тобто з 04.09.2025. Проте це аж ніяк не впливає на можливість і зараз звертатися до суду, оскільки судова система функціонує навіть за умов воєнного стану.

Насамперед поновлення строків позовної давності торкнеться боржників і кредиторів. Для бізнесу це означає необхідність ретельно переглянути кредиторську та дебіторську заборгованість. Сплив строку позовної давності може вплинути на податкові наслідки, адже безнадійну заборгованість враховують для визначення податкових зобов'язань.

Також закон вплине на порядок розрахунку [строків позовної давності](#). Після набрання ним чинності перебіг строків продовжиться від моменту, коли вони були зупинені. Утім його реалізація може викликати певні труднощі в адаптації під час перехідного періоду.

Що це означає для бізнесу:

1. Ризик судових позовів. Кредитори можуть активізуватися, подаючи позови щодо заборгованостей, які раніше були «заморожені» через воєнний стан.
2. Необхідність перегляду договорів. Суб'єктам господарювання слід терміново проаналізувати всі чинні договори та зобов'язання, щоб виявити потенційні ризики та уникнути несподіваних претензій.
3. Податкові наслідки. Відновлення строків може вплинути на податковий облік, зокрема щодо списання безнадійної заборгованості та формування резервів.
4. Зміни в судовій практиці. Суди можуть по-новому трактувати строки давності, що потребує уважного стеження за судовими рішеннями та пристосування до нових умов.

04

Новини для бізнесу

01 ЄС скасувала усі дозвільні процедури щодо низки української агропродукції

Рада ЄС скасувала усі дозвільні процедури щодо низки української аграрної продукції. Йдеться про насіння буряка, соняшника, ріпаку та сої походженням з України. Рішення набере чинності через 20 днів після його публікації.

Було підтверджено, що українські сертифікаційні процедури забезпечують такі ж гарантії щодо характеристик насіння та правил експертизи, ідентифікації та контролю, що застосовуються до насіння, виробленого в країнах ЄС.

Це дозволить українським виробникам насіння без додаткових дозвільних процедур постачати продукцію до ЄС, а європейським компаніям — вигідніше інвестувати у свої власні чи спільні підприємства з українськими партнерами з виробництва насіння.

Відтепер нам до кінця 2025 року доступні наступні безмитні квоти (їх порахували за принципом 7/12, тобто виходячи з тих семи місяців, які залишаться до кінця року):

- 583,3 тис. тонн — для пшениці, борошна та меслину
- 379,2 тис. тонн — для кукурудзи
- 204,2 тис. тонн — для ячменю (усе, що перевищуватиме квоти, обкладатиметься митами)

Для семи визнаних «чутливими» груп товарів, по яких вже діяли обмеження у вигляді стоп-крана, обсяги до кінця року наступні:

- м'ясо птиці — 52,5 тис. тонн, м'ясо яловичини — 7,0 тис. тонн (квоти розділені на два періоди — 4/7 з 6 червня по 30 вересня та 3/7 з 1 жовтня по 31 грудня)
- яйця — 3,5 тис. тонн
- молоко та вершки — 5 833 тонн
- сухе молоко — 2 917 тонн
- вершкове масло — 1 750 тонн

02 Угоду про автомобільні перевезення між ЄС та Україною продовжили з оновленими умовами

Комітет з питань транспорту та туризму проголосував за продовження дії Угоди ЄС про автомобільні перевезення з Україною до кінця 2025 року, щоб продовжувати спрощувати перевезення вантажів.

Також підтримано пропозицію щодо оновлення угоди для вирішення низки проблем, пов'язаних з її впровадженням, зокрема нова угода:

- вимагає від водіїв мати при собі документи, що дозволяють міжнародні перевезення
- наклеювати на лобове скло наклейку, яка підтверджує, що їхня автомобільна транспортна діяльність підпадає під дію угоди
- запроваджує запобіжний пункт, що дозволяє призупинити дію угоди в певному географічному районі, якщо на ринку автомобільних перевезень там виникнуть значні збої

Тепер Угоду буде винесено на голосування Парламенту в цілому під час наступного пленарного засідання у червні. Оновлена Угода тимчасово застосовується з червня 2024 року, а її термін дії закінчується наприкінці 2025 року.

03 Порт Чорноморськ шукає порятунку від залізничних тарифів у приватній тязі

Впровадження приватної локомотивної тяги до порту Чорноморськ може стати відповіддю на тарифну нерівність серед українських портів.

Під час засідання Комітету з розвитку транспортної інфраструктури при УСПП обговорювали ідею реанімації експериментального проекту із залучення приватної локомотивної тяги до Чорноморська.

Тарифи на залізничні перевезення до Чорноморська залишаються значно вищими, ніж до інших портів. Причина — подовжений маршрут, який здорожчує доставляння вантажу на 150 грн за тонну.

Питання тарифних відстаней обговорюється на рівні Міністерства розвитку громад і територій. А бізнес закликає шукати компроміси — зокрема, ЄБА запропонувала УЗ переглянути підходи до тарифікації й орієнтуватися на найкоротші маршрути.

04 Ставки фрахту танкерів злетіли після загострення між Ізраїлем та Іраном

Ціни на транспортування нафтопродуктів з Близького Сходу різко зросли через ескалацію конфлікту між Ізраїлем та Іраном, що посилює побоювання щодо безпеки маршрутів через Ормузьку протоку.

Лише за три торгові сесії, що передували понеділку, фрахтові ставки зросли майже на 20% на маршрутах до Східної Азії та більш ніж на 40% — до Східної Африки. Судновласники дедалі частіше уникають регіону, побоюючись можливих атак, попри те, що прямих нападів на комерційні судна поки не зафіксовано.

Найвищі темпи зростання ставок спостерігались 17 червня 2025 року. Так, базова ставка на перевезення нафтопродуктів з Близького Сходу до Японії (маршрут TC1) для танкерів середнього розміру підскочила зі 114 до 136 пунктів Worldscale. Для менших суден на тому ж маршруті (TC5) показник зріс зі 139 до 167 пунктів. А на напрямку з Перської затоки до Східної Африки (TC17) ставка зросла з 202 до 287 пунктів.

Worldscale — це система, що дозволяє стандартизувати розрахунок фрахтових ставок, відображаючи їх як відсоток від базової вартості, встановленої на початку року.

Причиною напруження стала атака Ізраїлю у ніч на 13 червня 2025 року. ЗМІ повідомляють, що це був «превентивний удар», спрямований на знищення військових об'єктів Ірану та ослаблення його ядерної програми.

Після інциденту судноплавні компанії почали публічно застерігати про можливі ризики для ключових морських маршрутів у регіоні.

05 Адміністрація Морських Портів України розпочала ремонт причалів у порту Рені

Ремонт чотирьох причалів, який обійдеться у понад 12 млн грн, планують завершити до кінця року. Роботи у порту Рені виконують без зупинки портової діяльності. Ремонт передбачає посилення конструкцій, заміну пошкоджених металевих елементів, оновлення швартових тумб і трапів, встановлення нових колесовідбійних пристроїв і нанесення розмітки відповідно до чинних стандартів.

У відомстві також підкреслили, що більшість конструкцій експлуатуються ще з 1960–1980-х років. За результатами технічних обстежень, проведених у 2024 році фахівцями «ЧорноморНДІпроект» спільно з Регістром судноплавства України, зафіксували суттєві пошкодження конструкцій — тріщини, деформації, корозію металевих елементів та інші дефекти, які створюють ризики для безпеки швартових операцій.

Зазначимо, підрядником виступає компанія «Анкор», яку заснували в Одесі у 2002 році. Виторг компанії за 2024 складає 25 млн 152 тис. гривень. Під час відкритих торгів у системі Prozorro компанія запропонувала свої послуги за 12,1 млн грн.

Джерела

01 <https://biz.ligazakon.net>

02 <https://bank.gov.ua>

03 <https://news.dtki.ua>

04 <https://buh.ligazakon.net>

05 <https://usm.media>

06 <https://customs.gov.ua>

07 <https://buhgalter911.com>

08 <https://7eminar.ua>

09 <https://i.factor.ua>

Done

З повагою, ваш
надійний партнер